

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Hyvinvointialuejohtajan esitys 10.11.2022

Sisällys

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023 - 2025

Sisällys

Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	2
1 Hyvinvointialueen talousarvio 2023.....	3
2 Strategiset tavoitteet.....	5
3 Toimintaympäristön kehitysnäkymät.....	5
4 Hyvinvointialueen organisaatio	6
5 Kehittäminen ja kärkihankkeet	7
6 Talousarvion tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	7
7 Valtion rahoitus ja lainanottovaltuus.....	11
8 Investointisuunnitelma, rahoitustarve ja lainanotto	14
9 Vastuualueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	17
10 Henkilöstösuunnitelma	30
11 Laskelmat ja liitteet	32

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialueet ottavat järjestämisvastuun sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta 1.1.2023 ja valmisteluajataulu historiallisen suuren uudistuksen toteuttamiseen on ollut äärimmäisen tiukka. Käytännössä tavoitteena on hallittu haltuunotto ja toiminnan kehittämien tulevana vuosina siten, että pystytään vastaamaan julkisen talouden haasteisiin ja samalla varautumaan väestön ikääntymisestä johtuvaan palvelutarpeen kasvuun.

Talousarvion valmisteluun sisältyy siirtymävaiheessa epävarmuutta sillä talousarvion lähtötiedot perustuvat nykyisten kuntaorganisaatioiden ennakkovalmisteluun. Poikkeuksellisen suuresta hallinnollisesta uudistuksesta johtuen suurien sopeutusten tekeminen ensimmäisen toimintavuotena on haastavaa palvelutuotannon turvallisen siirron näkökulmasta. Myös liikkeenluovutuksen toimintaperiaatteet rajoittavat sopeutusten tekemistä, sillä valtaosa palvelutuotannon kustannuksista muodostuu ostopalveluista, henkilöstökustannuksista ja toimitilakustannuksista, joihin vaikuttamista voimaanpanolaki siirtymäsäännöksineen merkittävästi rajoittaa. Menopainetta lisää henkilöstökustannusten nousu, yleinen inflaatiotaso, ostopalveluiden hinnankorotukset sekä talousarvion pohjatietojen epävarmuus. Tällä hetkellä valtion laskennallinen rahoitus vuodelle 2023 pohjautuu kuntien v. 2021 tilinpäätöstietojen ja v. 2022 talousarvioiden keskiarvoon, joka on skaalattu arvioituun v. 2022 siirtyvään kustannustasoon. Laskelmia tarkistetaan v. 2023 ja on todennäköistä, että v. 2024 maksettavaksi suunniteltu siirtymätasaus voidaan kohdentaa jo v. 2023 talousarvion katteeksi. Siirtymätasaus on kuitenkin kertaluonteinen erä ja vv. 2024-2030 rahoituslaskelmissa on kustannuskasvua hillitseviä leikkureita. Tarvelaskelmissa huomioidaan vuodesta 2025 eteenpäin vain 80%:ia kokonaiskustannusten muutoksesta.

Hyvinvointialueen näkökulmasta on tärkeää, että talous saadaan vakaalle pohjalle heti toiminnan alkuvaiheessa. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden järjestäminen on pitkäjänteistä työtä ja muutosten tulee olla hallittuja. Itä-Uudenmaan nykyinen palvelujärjestelmä ja ennustettu väestönkasvu sekä väestön ikääntyminen edellyttää riittävää valtion rahoitusta tulevana vuosina koska myös investointimahdollisuudet ovat sidottuja taloudelliseen tulokseen ja kantokykyyn. On tärkeää, että valtiolla ja hyvinvointialueilla on yhteinen näkemys talouden kehitysnäkymistä ja todellisesta kustannustasosta, jotta suurimmat talousriskit voidaan välttää. Käytännössä taloudellista liikkumavaraa ei juurikaan ole ja asiakasmaksut ja taksat on määriteltävä enimmäismäärien mukaisesti.

Palveluiden järjestämisen näkökulmasta henkilöstön saatavuus ja riittävyys tulevat olemaan haasteita sekä omassa toiminnassa, että ostopalveluissa. Hyvä johtaminen, vaikutusmahdollisuudet sekä hyvät ja toimivat työyhteisöt ovat avainasemassa, jotta hyvinvointialue voi onnistua palvelupauksensa toteuttamisessa. Asiakaskeskeisyys, moniammatillisuus ja saavutettavuus täytyy pitää toiminnan keskiössä samalla kun tuottavuutta ja tehokkuutta parannetaan.

1 Hyvinvointialueen talousarvio 2023

1.1 Talousarvion valmistelua koskevat lait

Hyvinvointialueen talousarvion ja –suunnitelman laatimista säätelee Laki hyvinvointialueesta (611/2021 115 §). Aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialueen strategiaa.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointeja varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaista lainaa, jos valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden Laki hyvinvointialueesta 611/2021 15 §:n mukaisesti. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

1.2 Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus

Talousarviossa ja –suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on käytävä ilmi hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit ja sen on perustuttava Laki hyvinvointialueesta 611/2021 16 §:ssä tarkoitettuun investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet siten kuin siitä erikseen säädetään.

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet sekä suunnitellaan niiden järjestämisen vaatimat toimintatuotot ja –kulut. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Investointiosaa säätelee hyvinvointialueelle Valtiovarainministeriön myöntämä lainanottovaltuus. Tuloslaskelma osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Talousarvion- ja suunnitelman rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Hyvinvointialueen toiminnassa on noudatettava talousarviota ja siinä määriteltyjä sitovuuksia. Talousarvion sitovuus määrittelee käyttövaltuudet hyvinvointialueen toiminnan järjestämiselle. Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion keskeisille erille ja osille on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Hyvinvointialuestrategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Hyvinvointialueen toimintakate
Investointiosa	Hyvinvointialueen investointimenot (brutto)
Tuloslaskelmaosa	Yleiskatteinen rahoitus, nettorahoitustuotot/-kulut
Rahoitusosa	Lainakannan muutos

1.3 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Hyvinvointialueen taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa hyvinvointialueelle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön kehitys, taloussuunnittelukauden kustannustason muutos sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa määritellään hyvinvointialueen taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan palveluiden toimintakapasiteetin määrää, laatua ja sijaintia.

Taloussuunnitelma 2023-2025 on valmisteltu yhteistyössä Itä-Uudenmaan kuntien sekä kuntayhtymien kanssa. Kunnat ja kuntayhtymät ovat valmistelleet hyvinvointialueelle budjettiehdotukset, jotka hyvinvointialue on yhdistellyt vastaamaan hyvinvointialueen organisaatorakennetta. Hyvinvointialueen omassa taloussuunnittelussa talousarvion määrärahojen jakoa ja tuloarvioita on tarkennettu sekä tavoitteisto määritelty hyvinvointialuestrategian pohjalta.

2 Strategiset tavoitteet

Hyvinvointialueuudistuksessa keskeinen haaste on taata turvallinen siirtymä hyvinvointialueen käynnistysvaiheessa siten, että asiakkaiden näkökulmasta merkittävää muutosta palveluissa ei tapahdu, vaan aikaisemmin kuntaperusteiset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut jatkavat toimintaansa keskeytyksettä. Sujuvan siirtymän myötä sosiaalietuudet ja palkat maksetaan, tietojärjestelmät toimivat, puhelimeen vastataan eikä uudistus siten aiheuta häiriötä asiakkaiden tai työntekijöiden arjessa. Hyvinvointialueen aloitusvaiheen suurin huolenaihe onkin operatiivisen toiminnan häiriötön jatkuminen siirtymävaiheessa siten, että kriittiset ICT-järjestelmät toteutuvat aikataulussa, muutoksen koordinoiti hyvinvointialueen ja kuntien välillä toimii saumattomasti ja henkilöstön perehdytykseen ehditään paneutua riittävästi.

Hyvinvointialueen kohtaamista haasteista henkilöstön riittävyys on yksi ilmeisimpiä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on kärsitty henkilöstöpulasta vuosikymmenen ajan, eikä tilanne ole helpottumassa sen enempää lyhyellä kuin pidemmälläkään aikajänteellä. Tilanne vaatii ratkaisuja niin paikallisella kuin kansallisellakin tasolla.

Myös valtion rahoituksen riittävyys aiheuttaa varsinkin siirtymävaiheessa epävarmuutta. Uudessa rahoitusmallissa talouden sopeuttaminen annettuun raamiin on välttämätöntä, mutta vaikeasti toteutettavissa. Tulopuolen liikkumavara on rajattu ja menojen karsinnassa mm. toimitilaverkoston osalta kädet ovat siirtymävaiheessa sidotut.

3 Toimintaympäristön kehitysnäkymät

Vaikka keskiarvoisesti hyvinvointialueen tilanne terveyden ja hyvinvoinnin suhteen on hyvä ja sairastavuus on maan pienimpiä, on alueella merkittäviä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä esimerkiksi sairastavuuden, syntyvyyden ja työttömyyden osalta. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen väestö vanhenee ja demografinen huoltosuhde kasvaa valtakunnallisen trendin mukaisesti. Alueen merkittävimpiä terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia ovat maan keskiarvoa korkeampi syöpäindeksi, lihavuus, lasten ja nuorten pahoinvointi, mielenterveyspalveluiden haasteet sekä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys. Ikääntyneet kokevat itsestä huolehtimisessa vaikeuksia ja alkoholin käyttö on lisääntynyt. Mielenterveyden palveluissa käyttö painottuu raskaisiin palveluihin matalan kynnyksen palveluiden sijaan.

Työttömien työnhakijoiden määrä on pienentynyt alueen jokaisessa kunnassa 20-30 prosenttia vuoden takaisesta, mutta työssä olevien määrä on laskenut. Myös toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on laskenut selvästi. Lastensuojeluilmoitusten, hakemusten ja pyyntöjen määrä on lisääntynyt kolmena viime vuotena. Huoli lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista on kasvanut.

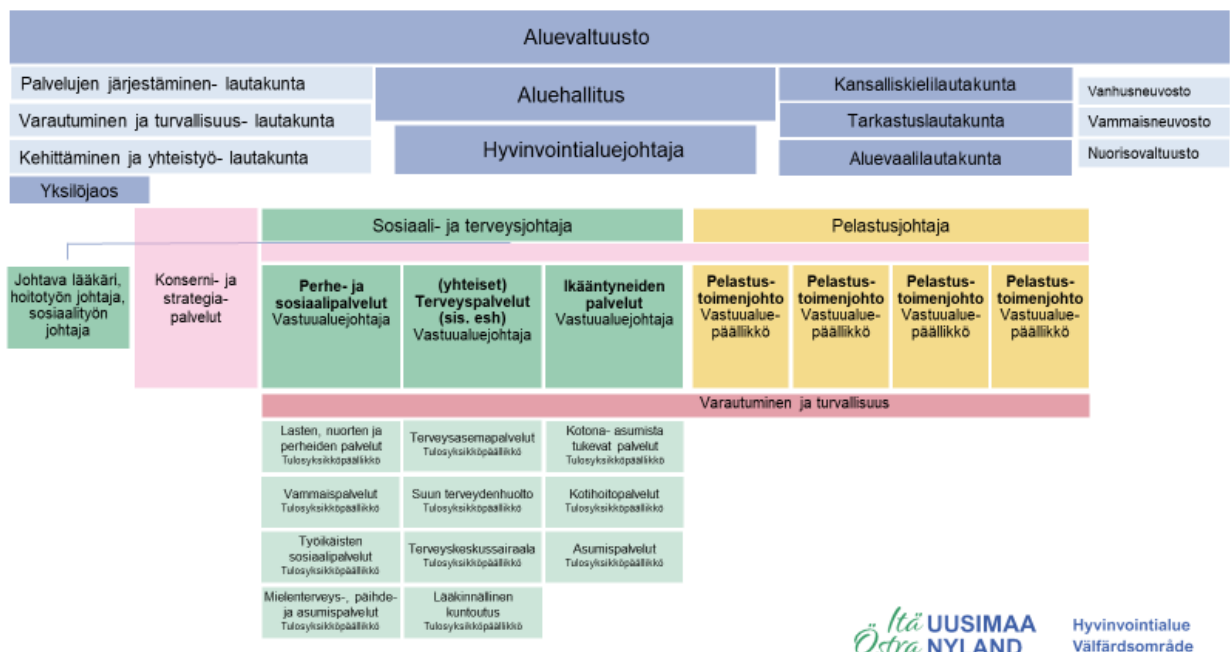
Sotepalveluiden kysynnän arvioidaan siirtyvän yksityiseltä sektorilta julkiselle, jos KELA-korvauksia leikataan aiotulla tavalla ja terveydenhuollon hoitotakuun avulla vastaanottoajan saa julkiselta puolelta nykyistä nopeammin. Valmisteilla olevien lakimuutosten vaikutuksia kysyntään on vaikea ennakoida.

Pandemian aiheuttama hoitovelka ja valtakunnallinen hoitajapula tulee haastamaan hyvinvointialuetta sen tärkeässä terveydenhuollon järjestämistehtävässä. Ympäröivä yhteiskunta ja maailmanpoliittinen tilanne luovat toimintaan omat haasteensa. Euroopassa käytävän sodan aiheuttama hintojen nousu ja inflaation kotitalouksille tuomat haasteet asettavat sosiaali- ja terveystalouksille suuret vaatimukset. Sähköisten palvelujen kehittyminen ja toisaalta niiden voimakas kysynnän kasvu aloittavalla hyvinvointialueella mahdollistavat monialaisen palvelun niitä erityisesti tarvitseville asiakas- ja potilasryhmille.

Alueen yhteenlasketun väestömäärän arvioidaan nousevan kasvun keskittyessä Sipooseen ja Porvooseen. Syntyvyysennuste on laskusuuntainen. Demografinen huoltosuhde on kasvamassa valtakunnallisen trendin mukaisesti. Alue on vahvasti kaksikielinen ja Itä-Uudellamaalla ruotsia äidinkielenään puhuvia on väestöstä maan toiseksi eniten. Suhteessa muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ulkomaalaistaustaisten määrä on verraten pieni, mutta kasvusuunnassa.

4 Hyvinvointialueen organisaatio

Hyvinvointialueen organisaatiomalli ja johtamisjärjestelmä hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.6.2022.

Organisaatiomallin alatasoa työstettiin palvelualueittain Johtamisen ja osaamisen jaoston laatiman esityksen pohjalta. Organisaatiomallin alatasot täsmentyvät palveluiden järjestäytyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Organisaation vastuualueet jakautuvat maantieteellisesti kolmeen alueeseen: itäinen, keskinen ja läntinen alue. Tavoitteena on, että organisaation rakennetta kehitetään varsinaisen toiminnan alkaessa ja kehittämistarpeiden tullessa esiin. Hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia määrittelevät jatkossa myös organisoitumista ja etenkin alueellisia jakoja hyvinvointialueella.

5 Kehittäminen ja kärkihankkeet

Hyvinvointialueen kehittämistyö on käynnistynyt soteuudistushankkeiden kautta, joiden pohjalta kehittämistyötä tullaan jatkamaan vuonna 2023. Kehittämisen keskiössä on hoitotakuulainsäädännön tiukentuminen, jonka myötä useissa palveluissa tarvitaan toimintamallien uudistamista, työnjaon selkeyttämistä, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyön selkeyttämistä, sekä uusia palvelumuotoja. Kolmannen sektorin roolin vahvistaminen, digipalveluiden käytön lisääminen (digisotekeskustoiminnan käynnistäminen), sekä tiedolla johtamisen edistäminen ovat suuri osa seuraavien vuosien kehitystyötä. Vuonna 2023 alueella on käynnissä kolme valtionavustushanketta, Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden hanke, Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut –hanke, sekä Suomen kestävä kasvun (RRP) -hanke.

Yksi kehittämisen painopisteistä on lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen. Hyvinvointialueelle perustetaan v.2023 mielenterveys- ja päihdeyksikkö lapsille ja nuorille. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä mm. erikoissairaanhoidon kanssa, jotta saadaan aikaan toimiva palveluketju. Hyvinvointialueen tehtävänä on tarjota hoitoa ja tukea lievistä ja keskivaikeista mielenterveyden ongelmista kärsiville asiakkaille. Tämä palvelu on ollut puutteellisesti resursoitu alueen kunnissa. Kehittämistyötä on rahoitettu RRP-hankkeesta v. 2022 ja toiminnan käynnistämiseen on haettu jatkorahoitusta vuosille 2023-2025.

6 Talousarvion tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelmassa yhdistetään toimialojen käyttötalouden tulot ja menot. Tulot ja menot esitetään tiliryhmittäin. Toimialojen tulojen ja menojen erotus on toimikate.

Talousarvio laaditaan bruttoperiaatteella siten, että tulot ja menot budjetoidaan erikseen. Talousarvioon sisältyy keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannusten

kohdentaminen niiden käyttäjille. Keskitetyt palvelut kohdennetaan tulosyksiköille aiheuttamisperiaatteella. Keskitetyistä palveluista muodostuu hyvinvointialueen sisäisiä tuloja ja menoja.

Talousarviomenot rahoitetaan toiminnasta saatavilla tuloilla sekä valtion rahoituksella. Kun toimintakatteeseen lisätään valtion rahoitus ja muut rahoituserät, saadaan tuloslaskelman vuosikate.

Vuosikatteella tulisi kattaa käyttöomaisuuden poistot, jotta toiminnan kirjanpidollinen tulos olisi positiivinen. Talousarvion vuosikate vaikuttaa seuraavan vuoden lainanottovaltuuteen.

Rahoituslaskelmassa yhdistetään tuloslaskelman vuosikate, investointimenot ja -tulot. Siinä esitetään myös hyvinvointialueen anto- ja ottolainauksen muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset. Rahoituslaskelmalla osoitetaan, miten hyvinvointialueen rahoitustarve katetaan.

Talousarvon mukaan ei hyvinvointialueen talous ei ole tasapainossa vuonna 2023, vaan tulos on kääntymässä alijäämäiseksi eikä vuosikate riitä kattamaan poistoja.

Talousarviovuoden 2023 vuosikate tulee olemaan noin -34 miljoonaa euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja eikä investointeja. Valtion lainanottovaltuutus riittää kattamaan investointeja pitkäaikaisilla lainoilla.

Alijäämän kattaminen tulee edellyttämään toiminnan sopeuttamista ja talouden tasapainottamisohjelma on määrä laatia vuoden 2023 aikana samassa yhteydessä palvelustrategian kanssa.

Tuloslaskelma

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	45 684	46 168	47 129
Toimintakulut	-442 303	-448 314	-455 428
Toimintakate	-396 618	-402 145	-408 300
Valtion rahoitus	362 683	380 000	399 000
Rahoitustuotot ja -kulut			
Rahoitustuotot			
Rahoituskulut			
Vuosikate	-33 936	-22 146	-9 300
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 148	-2 416	-4 380
Tilikauden tulos	-35 083	-24 562	-13 680
Poistoerojen muutos			
Rahastojen /varausten muutos			
Tilikauden yli- / alijäämä (-/+)	-35 083	-24 562	-13 680

Tasapainon saavuttamiseksi edellytettävät toimenpiteet

1 000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Tulos - Resultat	-35 083	-24 562	-13 680
Pääomavuokrat - Kapitalhyror 6% ->4%	2 614	2 614	2 614
Palkankorotukset - Löneförhöjningar 2,8% -> 2,05%	730	1 460	1 460
Sivukulut - Bikostnader	153	306	306
Erikoissairaanhoito - Specialiserad sjukvård	1 400	1 400	1 400
Omaishoidon palkkion tasaus - Utjämnning av närstående vårdens arvoden	280	280	280
Toimintatuottojen kasvu - Tillväxt av verksamhetsinkomster	440	440	500
Asiakasmaksujen indeksikorotukset - Indexförhöjning på klientavgifter	170	170	200
Säästötavoite - Sparmål 1,5%	6 600	6 600	6 600
Rahoitustasaus TA22/TP22 - Finansierings utjämnning BG22/BS22		10 447	23 861
Tulos - Resultat	-22 696	-845	23 541

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 116 §:n mukaan kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia. Lisäksi hyvinvointialueesta annetun lain 117 §:n mukaan Hyvinvointialueen tilinpäätökseen sisältyy rahoituslaskelma ja sen liitteenä olevat tiedot.

Rahoituslaskelman laadinnassa käytettävästä kaavasta säädetään valtioneuvoston asetuksella hyvinvointialueen tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on laadittu noudattaen tätä kaavaa.

Rahoituslaskelma laaditaan kirjanpitoon perustuvana erillislaskelmana. Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin ja taseen erien muutoksiin.

Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien, ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista.

Toiminnan rahavirta: Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan rahavirtoja kuvaavat vuosikate tuloslaskelman mukaisena sekä vuosikatteen jälkeen esitettävät satunnaiset erät. Lisäksi esitetään tulorahoituksen korjauserät.

Investointien rahavirta: Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusten osakkeisiin ja osuuksiin käytettyjä varoja tilikauden aikana. Investointien rahavirrassa menona näkyvät investointimenot ja tulona rahoitusosuudet investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirta: koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Lainakannan muutoksessa on arvio siitä, paljonko hyvinvointialue ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuonna ja paljonko pitkäaikaisia lainoja lyhennetään.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on esitetty seuraavassa taulukossa.

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	-33 929	-22 989	-10 999
Vuosikate (-/+)	-33 996	-22 989	-10 999
Satunnaiset erät (-/+)	-	-	-
Tulorahoituksen korjauserät (-/+)	67	-	-
Investointien rahavirta	-8 957	-15 915	-9 960
Investointimenot (-)	-9 390	-15 915	-9 960
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	500	-	-
Pysyvien vastaavien luovutustulot (+)	-67	-	-
Toiminnan ja investointien rahavirta	-42 886	-38 904	-20 959
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys (-)	-	-	-

Antolainasaamisten vähennys (+)	-	-	-
Lainakannan muutokset	19 890	10 022	20 959
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	8 890	15 915	9 960
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-	-893	-2 485
Lyhytaikaisten lainojen muutos (-/+)	11 000	-5 000	13 484
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 504	28 904	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset (-/+)	3 800	-	-
Vaihto-omaisuuden muutokset (-/+)	-	-	-
Saamisten muutokset (-/+)	-2 400	-	-
Korottomien velkojen muutos (-/+)	-4 904	28 904	
Rahoituksen rahavirta	16 386	38 926	20 959
Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen	-26 500	22	0
Rahavarojen muutos	-26 500	22	0
Rahavarat 31.12.	5 100	5 122	5 122
Rahavarat 1.1.	31 600	5 100	5 122

7 Valtion rahoitus ja lainanottovaltuus

7.1 Rahoitus

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu suurelta osin valtion rahoitukseen sekä osin asiakas- ja käyttömaksuihin. Valtion rahoitus on laskennallista ja yleiskatteista. Yleiskatteinen rahoitus koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien rahoitusmalleista. Koko maan tasolla rahoituksen pohjan muodostavat kunnilta siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen tehtävien kustannukset.

Hyvinvointialueiden rahoitusmallissa sosiaali- ja terveydenhuollon osalta rahoituspohjaa korotetaan vuosittain arvioiduilla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Pelastustoimen osalta rahoituspohjaa korotetaan kustannustason kasvulla. Lisäksi kustannustasossa huomioidaan myös hyvinvointialueiden mahdolliset

tehtävämuutokset. Tämän lisäksi hyvinvointialueelle myönnetty laskennallinen rahoitus tarkistetaan jälkikäteen vuosittain vastaamaan valtakunnallisesti toteutuneita kustannuksia. Lisäksi vuoden 2023 rahoitusta korjataan jälkikäteen vuonna 2024 kertaerällä ja vuonna 2025 toteutetaan rahoitustason valtakunnallinen tarkistus, jolla varmistetaan rahoituksen todellisen kustannustason seuraavuus.

Talousarviovalmisteluprosessin aikana Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle osoitettu valtion nettorahoitus on tarkentunut useaan otteeseen, ja viimeisin tarkistus tehtiin 19.9., minkä pohjalta tämä talousarvio on laadittu. Tarkistusten yhteydessä valtiovarainministeriö on tarkistanut myös tulevien vuosien rahoitustasot aina vuoteen 2030 asti. Vuosien 2024–2030 arvioitua rahoitusta, joka kuvaa aluekohtaista rahoituksen kehittymistä tulevina vuosina, kutsutaan tässä vaiheessa valtiovarainministeriön mukaan painelaskelmaksi.

Rahoituksen tarkastus vuoden 2023 tasolle syyskuussa 2022.

Rahoituserä	euroa	%
Sote siirtyvät kustannukset, 2022 taso	20 748 304 000	92,14 %
Pela siirtyvät kustannukset, 2022 taso	485 277 000	2,16 %
HVA-siirtyvät kustannukset yhteensä, 2022 taso	21 233 581 000	94,29 %
HVA-uudet tehtävät, sote	275 268 000	1,22 %
HVA-uudet tehtävät, pela	0	0,00 %
Palvelutarve, sote	253 129 309	1,12 %
HVA-indeksi, sote	739 250 452	3,28 %
HVA-indeksi, pela	17 081 750	0,08 %
sote-rahoitus 2023	22 015 951 761	97,77 %
pela-rahoitus 2023	502 358 750	2,23 %
HVA rahoituksen taso 2023, laskelmaan	22 518 310 512	100,00 %
Rahoituksen kokonaismuutos	1 284 729 512	5,71 %

Hyvinvointialueiden uudet, laajentuva tehtävät ja niihin kohdistettu rahoitus.

Hyvinvointialueiden uudet, laajentuva tehtävät TAE2023 mukaan	Kevät 2022 ilmoitettu	Syksy 2022 ilmoitettu	muutos
Hoitotakuun toteutus	95 000 000	71 000 000	-24 000 000
Hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen (0,7) rahoittaminen	128 200 000	98 200 000	-30 000 000
Kansallinen mielenterveysstrategia	18 000 000	18 000 000	0
Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen	44 800 000	37 000 000	-7 800 000
Lapsi- ja perhepalvelut ja muutosohjelman jatko	4 000 000	4 000 000	0
Lastensuojelun jälkihuollon laajennus	12 000 000	12 000 000	0
Lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus	4 200 000	4 200 000	0
Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen	8 600 000	8 600 000	0
Vammaispalvelujen kokonaisuudistus	22 000 000	22 000 000	0
Lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen virkaavun maksuttomuus		-332 000	-332 000
Sosiaalinen luototus		600 000	600 000
Sairaanhoitovakuutuksen leikkauksen	10 000 000		-10 000 000
0,7 vähennykset digitalisaatio, kilpailutus	-40 000 000		40 000 000
Kotihoidon kehittäminen /tuva-auttamisp.	-1 100 000		1 100 000
Yhteensä	305 700 000	275 268 000	-30 432 000

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle kohdistettu rahoitus vuonna 2023.

	Laskennallinen	%-osuus	Rahoitus
Itä-Uusimaa	387 064 936	100	362 682 591
<i>josta sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	<i>378 434 356</i>	<i>97,77</i>	<i>354 595 676</i>
<i>josta pelastuslaitos</i>	<i>8 630 580</i>	<i>2,23</i>	<i>8 086 915</i>

Painelaskelmissa on huomioitu siirtymätasaus ja siten vuoden 2024 arvioitu rahoitus on 380 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 arvioitu rahoitus on 399 miljoonaa euroa.

7.2 Lainanottovaltuus

Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Vuoden 2023 lainanottovaltuudet on laskettu sote-uudistuksen voimaantulon mukaisesti. Laskennan pohjana ovat sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien talousarvio- ja tilinpäätöstiedot sekä laskelmat hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksesta.

Vuodesta 2024 lähtien lainanottovaltuus lasketaan hyvinvointialueiden talouden tietohin perustuen. Vuosikatteena käytetään hyvinvointialueen tilikautta edeltävän vuoden talousarvion mukaista arvoa, jota voidaan oikaista talouden seurannan tiedoilla. Tämän vuoksi tulevien vuosien lainanottovaltuus voi poiketa olennaisesti vuoden 2023 valtuudesta.

HUS-yhtymän välinen laskutus vaikuttaa merkittävästi siihen, millaiseksi lainanottovaltuus muodostuu.

Lainanottovaltuus perustuu hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn, ja se lasketaan lainojen enimmäismäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotuksena. Lainojen enimmäismäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate kymmenellä. Tämä perustuu oletukseen, että hyvinvointialueen keskimääräinen lainojen jäljellä oleva maksuaika on kymmenen vuotta.

Valtioneuvoston myöntämä lainanottovaltuus Itä-Uudellellemme vuonna 2023 on 74 911 164 euroa.

8 Investointisuunnitelma, rahoitustarve ja lainanotto

Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman seuraavaa tilikautta seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta. Investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla.

8.1 Investointisuunnitelma

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman investoinnit

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	0	0	0	0	0	0
Laite- ja kalustohankinnat	120	0	50	0	0	170
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	5 925	5 000	4 900	4 000	4 000	23 825
Muut investoinnit	500	0	0	0	0	500
Investointimenot yhteensä	6 545	5 000	4 950	4 000	4 000	24 495
Investointien luovutustulot	-500	0	0	0	0	-500
Investointimenot yhteensä (netto)	6 045	5 000	4 950	4 000	4 000	23 995

Pelastustoimen osasuunnitelman investoinnit

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	150	9 000	3 500	0	0	12 650
Laite- ja kalustohankinnat	2 330	1 860	1 450	2 580	1 350	9 570
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	55	55	60	60	60	290
Muut investoinnit	310	0	0	0	0	310
Investointimenot yhteensä	2 845	10 915	5 010	2 640	1 410	22 820
Investointien luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä (netto)	2 845	10 915	5 010	2 640	1 410	22 820

Investoinnit yhteensä molemmat osasuunnitelmat huomioiden

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	150	9 000	3 500	0	0	12 650
Laite- ja kalustohankinnat	2 450	1 860	1 500	2 580	1 350	9 740

ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	5 980	5 055	4 960	4 060	4 060	24 115
Muut investoinnit	810	0	0	0	0	810
Investointimenot yhteensä	9 390	15 915	9 960	6 640	5 410	47 315
Investointien luovutustulot	-500	0	0	0	0	-500
Investointimenot yhteensä (netto)	8 890	15 915	9 960	6 640	5 410	46 815

Investointeja vastaavat sopimukset

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	3 679	0	0	0	0	3 679
Laite- ja kalustohankinnat	2 517	148	980	80	0	3 728
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	0	0	0	0	0
Muut investoinnit	0	0	0	0	0	0
Investointia vastaavat sopimukset yht.	6 196	148	980	80	0	7404
Investointien luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä (netto)	6 196	148	980	80	0	7404

Investointeja vastaavista sopimuksista merkittävin osa on hyvinvointialueen käyttöön suunniteltujen uusien tilojen vuokravastuita. Investointeja vastaavissa sopimuksissa on myös leasing rahoitetut ajoneuvot ja kalusteet.

8.2 Rahoitustarve ja lainanotto

Vuoden 2023 osalta Itä-Uudenmaan hyvinvointisuunnitelmaesityksessä pysyvien vastaavien hankkeiden rahoitustarve on yhteensä 8,9 miljoonaa euroa, joka vastaa myös hyvinvointialueen pitkäaikaisen lainakannan muutosta vuonna 2023. Seuraavana vuonna 2024 pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan kasvavan 15,9 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 aikana 9,9 miljoonaa euroa. Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa.

9 Vastuualueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

9.1 Demokratiapalvelut

9.1.1 Toimielimet

Aluevaltuusto

Aluevaltuusto on hyvinvointialueen ylin päättävä elin, jonka tehtävistä säädetään hyvinvointialueissa. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa on 59 aluevaltuutettua. Aluevaltuusto nimeää aluehallituksen ja muut toimielimet hyvinvointialueelle. Aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta. Toimivaltaa on siirretty hallintosäännön määräyksillä muille toimielimille tai viranhaltijoille. Aluevaltuuston toimikausi on lain mukaan neljän vuoden mittainen, mutta seuraavat aluevaalit järjestetään jo vuonna 2025.

Aluehallitus

Aluehallitus johtaa aluevaltuuston alaisena hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä vastaa hyvinvointialueesta annetussa laissa määrätyistä tehtävistä. Aluehallituksessa on viisitoista jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnat

Tarkastuslautakunta

Huolehtii lain mukaisesti hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, arvioi hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteita, tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta tekee aluevaltuustolle esityksen siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus.

Varautuminen ja turvallisuus –lautakunta

Linjaa varautumista, valmiussuunnittelua ja pelastustoimen ohjausta. Lautakunta tekee aluehallitukselle ja aluevaltuustolle esityksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä, antaa toimialaansa kuuluvat

vastineet ja lausunnot ja koordinoi pelastuslain mukaisia tehtäviä. Lautakunta arvioi hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun toteuttamista ja kehittämistarpeita ja vastaa käytännön ohjeistamisesta näissä asioissa.

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta

Koordinoi hyvinvointia ja terveyttä edistävää yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa sekä yhteistyötä hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten kuten vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston kanssa. Lautakunnassa käsiteltäviä asioita ovat mm. asukkaiden ja eri toimijoiden osallistaminen, palveluiden laatu, potilas- ja asiakasturvallisuus ja yleisten avustusten myöntäminen. Lautakunta vastaa hyvinvointialuestrategian ja hyvinvointikertomuksen valmistelusta esitettäväksi aluevaltuustolle sekä tutkimuksen, kehittämisen, innovaatioiden ja osaamisen ohjauksesta.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta

Käsittelee ja linjaa palvelukokonaisuuksien yhteensovittamiseen, palveluiden saatavuuteen sekä hankinta- ja tuotantotapoihin liittyviä asioita. Niitä ovat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma, palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma. Lautakunta vastaa palveluiden alueellisesta yhdenvertaisuudesta ja päättää palvelukriteereistä, harkinnanvaraisista asiakasmaksuista ja palveluseteliarvoista.

Kansalliskielilautakunta

Arvioi ja edistää vähemmistökielisten palveluiden toteutumista hyvinvointialueella. Lautakunnan tehtävistä ja asemasta säädetään tarkemmin hyvinvointialuelaisissa.

Aluevaalilautakunta

Aluevaltuuston nimeämän aluevaalilautakunnan tehtävänä on muun muassa aluevaalien ehdokasasettelun vahvistaminen ja aluevaalien vaalituloksen vahvistaminen.

Vaikuttamistoimielimet

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiä ovat *vammais-* ja *vanhusneuvosto* sekä *nuorisovaltuusto*. Vaikuttamistoimielimet nimeää aluehallitus aluevaltuuston toimikauden ajaksi. Aluehallitus myös hyväksyy vaikuttamistoimielimille toimintasäännön.

Hyvinvointialuelain mukaan vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-1 419	-1 422	-1 425
Toimintakate	- 1 419	-1 422	-1 425

9.2 Konserni- ja strategiapalvelut

Hyvinvointialueen konserni- ja strategiapalvelut vastaavat keskitettyjen hallintopalvelujen ja sosiaali- ja terveystalouden järjestämistoiminnasta. Vuoden 2023 aikana hyvinvointialueelle luodaan toimivat hallinnon rakenteet ja rekrytoidaan tarvittavat asiantuntijat konserni- ja strategiapalveluihin. Liikkeenluovutuksessa siirtyvä hallinnon henkilöstö sijoittuu pääosin konserni- ja strategiapalveluihin ja yhtenä tärkeimmistä tavoitteista onkin yhteensovittaa tehtävät ja osaaminen mahdollisimman optimaalisesti.

Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtaja kokoaa johtoryhmän, joka koostuu konserni- ja strategiapalvelujen johdosta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon johtajasta ja pelastusjohtajasta.

Hallintopalveluiden vastuualue vastaa mm. hankintapalveluista, asiakirjahallinnosta, oikeudellisista tukipalveluista, demokratia- ja vaalipalveluista sekä kiinteistöpalveluista. Hallintopalveluihin sijoittuvat myös ravinto- laitoshuolto- ja logistiikkapalvelut hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. Hallintopalveluihin kootaan myös muuta tukipalvelutoimintaa, kuten keskitetyt sihteeripalvelut.

Talousohjauksen tehtäväkenttää ovat mm. taloussuunnittelu, rahoitus, laskutus, talouden seuranta ja laskentapalvelut. Talousohjauksessa toimii talouden asiantuntijoita, jotka tukevat vastuualueita, niiden johtamista ja palvelutuotantoa. Talousohjauksessa ennakoitaan aktiivisesti mahdollisia riskejä ja ohjataan hyvinvointialueen johtoa ja

päätöksentekijöitä taloudellisesti kestävään toimintaan. Talouspalvelut avustavat vastuualueita myös palvelujen tuotteistamisessa ja asiakasmaksujen määrittelyssä.

HR-yksikkö antaa asiantuntijapalveluja läpileikkaavasti koko hyvinvointialueen organisaation. Tällä varmistetaan yhdenmukaiset ja vaikuttavat henkilöstöjohtamisen linjaukset uuden työnantajan aloittaessa toimintansa.

Henkilöstöjohtaminen ja henkilöstövoimavarojen johtaminen - henkilöstön määrä ja saatavuus, osaaminen, ammattirakenteet, työnkuvat, työnjaot, henkilöstön hyvinvointi, työkykyjohtaminen - ovat keskeisessä osassa päivittäisessä palvelutuotannossa.

HR:n painopistealueita tulevat vuonna 2023 olemaan hyvinvointialueen henkilöstöön ja työsuojeluun liittyvien ohjeiden ja käytäntöjen laatiminen, perehdytys, rekrytointi, työterveysyhteistyö ja työkykyjohtaminen. Hyvinvointialue osallistuu KEVA:n projektiin, jonka tavoitteena on vahvistaa esihenkilöiden työkykyosaamista.

Kehittämispalvelut tarjoavat tukea koko hyvinvointialueelle tutkimus-, kehittämis-, koulutus-, innovaatio-, ja osaamistoiminnoissa (TKKIO), laatu- ja valvonta-asioissa, asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa, oppilaitosyhteistyössä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä osallisuustyön johtamisessa. Yhdyspintatyö kuntiin ja järjestöihin on kehittämispalveluiden ydintoimintaa. Kehittämispalvelut vastaavat mm. hyvinvointikertomuksen sisällöistä. Kehittämispalvelut avustavat tiedolla johtamisen implementointia organisaation eri tasoille ja vastaavat alueellisista valtionavustushankkeista ja niissä aloitetun kehittämistyön loppuun saattamisesta.

Vuoden 2023 tavoitteena kehittämispalveluissa on luoda hyvin toimivat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyörakenteet alueelle sekä huolehtia asiakas- ja potilasturvallisuuden seurannasta ja laadukkaan asiakastyön toteutumisesta hyvinvointialueella. Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunnan toiminta aloitetaan ja vakiinnutetaan vuoden 2023 aikana. Järjestöjen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Toimiva järjestöyhteistyö edellyttää yhteistyörakenteiden ja -prosessien suunnittelua. Kumppanuuspöytä tulee toimimaan yhteistyöfoorumina, jossa yhteisiä tavoitteita suunnitellaan ja toteutetaan.

Viestintätiimi suunnittelee, toteuttaa ja kehittää hyvinvointialueen sisäistä ja ulkoista viestintää ja brändityötä. Viestinnän tehtävänä on tukea hyvinvointialueen strategian toteutumista viestinnän keinoin, tehdä toimintaa ja palveluja tunnetuksi ja saavutettavaksi, kertoa päätöksenteosta ja palveluista ymmärrettävästi eri kohderyhmille, tukea vuorovaikutusta ja osallistumista ja rakentaa näin luottamusta hyvinvointialueeseen.

Henkilöstöviestintä on uudessa ja uudistuvassa organisaatiossa tärkeää ja aktiivista. Viestintätiimi tukee tätä ammattiosaamisellaan. Ulkoisen viestinnän keskeisiä osa-alueita ovat mediapalvelu ja tiedottaminen, verkkopalvelun kehittäminen ja kasvava näkyvyys sosiaalisessa mediassa. Hyvinvointialueella tulee olla valmius tehostettuun

viestintään kriisitilanteissa. Hyvinvointialueen brändi rakentuu sekä johdonmukaisen viestinnän ja markkinoinnin että itse toiminnan ja asiakaskokemuksen myötä.

Viestintä vastaa hyvinvointialueen verkkosivustosta, intranetistä ja muista viestintäkanavista, joiden kehittäminen ja sisällön laajentaminen jatkuvat vuonna 2023.

Digipalvelujen toiminnan tärkeimpänä painopisteenä on ICT-siirtymähankkeen loppuunsaattaminen ja toiminnan vakauttaminen tältä osin. ICT-siirtymähankkeen laajuudesta johtuen useissa järjestelmissä toteutettiin vuoden 2022 aikana väliaikaisratkaisuja, jotka on purettava ja tämän jälkeen optimoitava.

Digipalvelut vastaa hyvinvointialueen järjestelmäkokonaisuudesta, siihen liittyvästä toimittaja- ja kumppaniverkostosta, hankinnoista sekä kehittämistoiminnoista. Myös tietojohdaminen kuuluu digipalveluiden vastuualueelle.

Digipalvelut osallistuu omalta osaltaan valmiussuunnitteluun ja varautumiseen, erityisenä painopisteenä kyberturvallisuus.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	8 740	8 660	8 660
Toimintakulut	-37 325	-37 784	-38 335
Toimintakate	-28 585	-29 124	-29 675

9.3 Pelastuslaitos

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen ja ensihoidon palveluja tuloksellisesti ja kustannustehokkaasti Itäisellä Uudellamaalla. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on haluttu yhteistyökumppani, joka henkilöstönsä kautta on jatkuvasti kehittämässä itäuusmaalaisten turvallisuutta kaikilla pelastuslaitoksen vastuualueilla, sekä on osallistunut, ja edelleen osallistuu vahvasti kansalliseen kokonaisturvallisuuden kehittämiseen.

Öljynsuojarahaston alasajo tulee vaikeuttamaan tulevina vuosina öljyntorjuntakaluston uudistamista. Tämä on asettanut suuria haasteita erityisesti Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselle, koska olemme panostaneet vahvasti öljyntorjuntaan, myös ottamalla kansallisia suorituskykyjä hoidettavaksemme, sillä alueellamme on selkeästi tarvetta varautua öljyonnettomuuksiin. Tulevana vuonna on päätetty investoida useiden epätietoisten vuosien jälkeen öljyntorjuntakalustoon.

Tulevaisuuden haasteena on myös pelastustoimen toimiminen kahdessa eri ICT-verkkoympäristössä. Toisaalta Itä-Uudenmaan pelastuslaitos tulee toimimaan hyvinvointialueen ylläpitämässä hallintoverkossa, jossa hoidetaan kaikki hallintoon kuuluvat toiminnot. Toisaalta taas pelastuslaitos toimii turvallisuusviranomaisena Erillisverkkojen ylläpitämässä Turvallisuusverkossa (Tuve). Turvallisuusverkossa hoidetaan kaikki hälytys- ja valvontatoiminta. Tulevaisuudessa on selkeä tavoite saada kaikki viranomaistoimintaan kuuluvat toiminnot turvallisuusverkkoon. Kahdessa eri ICT-ympäristössä toimiminen lisää väistämättä kustannuksia. Esitetyistä haasteista riippumatta, pelastuslaitoksen toimintojen kehittämistä jatketaan annettujen taloudellisten kehysten sallimissa puitteissa.

Pelastuslaitoksen tuottamien pelastustoimen palvelujen alueellinen saatavuus ja taso on määritelty yksityiskohtaisemmin pelastustoimen alueen palvelutaso-päätöksessä, joka on laadittu yhteistyössä sopijakuntien kanssa. Palvelutasopäätös vuosille 2021-2024 astui voimaan vuoden 2021 alusta.

Pelastustoiminnan tehtäväalue vastaa pelastuslain mukaisten pelastustoiminnan tehtävien suorittamisesta. Palvelua tuotetaan kolmelta päätoimisen henkilöstön miehittämältä pelastusasemalta, viideltä sivutoimisen henkilöstön miehittämältä asemalta, sekä 24 vapaaehtoisten sopimuspalokuntalaisten miehittämältä asemalta. Hajautetun pelastusasemaverkoston avulla pelastuslaitos pystyy tuottamaan pelastustoimen palveluita koko alueelle. Pelastusasemien sijoituksessa oleellista on niiden sijainti riskien mukaisesti. Päätoimiset pelastusasemat kattavat suurimmat asukaskeskittymät ja riskikohteet, sivutoimisten pelastusasemat sijaitsevat kuntakeskuksissa ja sopimuspalokuntien asemat kylissä. Haasteena tulevaisuudessa on etenkin etelä-Sipoon jatkuvasti kasvava rakentaminen, ja sinne muodostuva riskialue, jonka tavoittaminen toimintavalmiusaikojen puitteissa on haasteellista.

Pelastuslaitos vastaa HUS-yhtymän ja pelastuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa todettujen ensihoitopalveluiden tuottamisesta ja ensivastetoimintojen järjestämisestä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Ensihoitopalvelujen taso ja määrä perustuu HUS-yhtymän hyväksymään ensihoidon palvelutasopäätökseen ensihoito- ja ensivastepalvelujen tuottamisesta. Vuodelle 2023 pelastuslaitos on yhdessä Hus Akuutti Ensihoito Porvoon kanssa esittänyt yhden uuden 24/7/365 valmiudessa olevan hoitotason ensihoitoyksikön perustamista ja sijoittamista Askolan pelastusasemalle. Lisäys perustuu Myrskylän ja Pukkilan siirtymiseen osaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta ja sillä parannetaan mahdollisuuksia yhdenvertaisten ensihoitopalveluiden tuottamiseen koko hyvinvointialueella. Lisäys edellyttää ensimmäisen toimintavuotensa aikana kahdeksan uuden ensihoitajan tehtävän lisäämistä ensihoidonvastuualueelle. Pelastuslaitos tuottaa vastuullaan olevat ensihoitopalvelut Husin asettamien tavoitteiden ja niitä mittaavien mittareiden mukaisesti.

Pelastuslaitoksen riskienhallinnan vastuualue vastaa pelastuslain mukaisesta viranomaisvalvonnasta, turvallisuusviestinnästä ja palontutkinnasta. Myös

kemikaalilainsäädäntö asettaa valvontavelvollisuuden pelastusviranomaiselle. Toiminnalle asetetut tavoitteet on määritelty pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä. Toimintaa ohjataan lakisääteisellä Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmalla (pelastuslain mukaan valvontasuunnitelma). Toiminnan kehittämisen painopisteenä on toimintaympäristössä olevien erityispiirteiden huomioiminen, valvontaprosessien yhdenmukaistaminen valtakunnallisesti sekä riskiperusteisuuden lisääminen toimintojen kohdentamisessa. Hyvinvointialue mahdollistaa paloriskiasumisen valvontaan ja siihen liittyvän viranomaisyhteistyön syventämisen yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa.

Palvelutarpeen ja toimintaympäristön muutokset talousarviovuonna, toiminnan painopisteet talousarviovuonna ja taloussuunnitelmakauden kehittämistarpeet

Haasteita toimintaympäristön muutoksia ovat vapaaehtoishenkilöstön saatavuus sekä erilaisten hankkeiden tehokas hyödyntäminen pelastuslaitoksen toiminnassa.

Vapaaehtoishenkilöstön (sivutoimisten sekä sopimuspalokuntalaisten) saatavuudessa on edelleen ollut haasteita, ja on nähtävissä, että ne tulevat kasvamaan. Pelastuslaitoksen kanssa henkilökohtaisen sopimuksen tehneiden määrä (sivutoimiset), ja aktiivisesti toimintaan osallistuvien määrä on huolestuttavasti pienentynyt. Samoin on edelleen haasteellista saada uusia sopimuspalokuntalaisia sitoutumaan toimintaan ja erityisesti saada heidät suorittamaan hyväksytysti savusukellukseen vaadittava kuntotesti.

Mitattavat suoritteet:

- Pelastusalueen valvontasuunnitelman mukaisten suoritteiden kokonaismäärä / vuosi, tavoite: 3500 suoritetta
- Turvallisuuskoulutusta saaneiden henkilöiden lukumäärä, tavoite: 3000 henkilöä
- Toimintavalmiusajan toteutuminen 1-riskiluokan alueilla
- Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön kokonaismäärä
- Vaativan pelastustoimintaan (savusukellus) kykenevän henkilöstön määrä sivutoimisissa ja sopimuspalokunnissa

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	6 507	6 547	6 547
Toimintakulut	-19 224	-19 526	-19 933
Toimintakate	-12 717	-12 979	-13 386

9.4 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Sosiaali- ja terveystoimen johtaja johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaa, vastata toimialueensa toiminnan suunnittelusta, taloudesta, kehittämisestä, yhteensovittamisesta, toimeenpanosta, arvioinnista, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta. Toimiala jakaantuu kolmeen vastuualueeseen; Perhe ja sosiaalipalveluihin, Terveystoimen palveluihin ja Ikääntyneiden palveluihin. Sosiaali- ja terveystoimen johtaja vastaa myös toimialueensa henkilöstön kehittämisestä, työnjaosta ja yhteistyöstä. Lisäksi hän päättää vastuualueiden jakautumisesta tulosyksiköihin.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	30 438	30 961	31 922
Toimintakulut	-383 335	-390 425	-397 436
Toimintakate	-352 897	-359 464	-365 514

9.4.1 Sosiaali- ja terveystoimen johto

Hyvinvointialueelle on perustettu virat kolmelle professiojohtajalle: johtava lääkäri, hoitotyön johtaja ja sosiaalityön johtaja. Professiojohtajat toimivat sote-johtajan alaisuudessa, mutta osallistuvat hyvinvointialueen johtoryhmän työskentelyyn. Heidän tehtävänsä on arvioida, tukea ja kehittää hyvinvointialueen palveluprosessien toimivuutta sekä edistää eri ammattialojen integraatiota asiakaslähtöisesti. Professiojohtajien rooli on merkittävä myös hyvinvointialueen tekemässä oppilaitosyhteistyössä ja työvoiman saatavuuden parantamisessa.

Johtava lääkäri on hyvinvointialueen johtava terveyden- ja sairaanhoidon sekä lääketieteellisen hoidon viranhaltija (Terveydenhuoltolaki [57§](#)). Hän vastaa terveyden- ja sairaanhoidon ja lääketieteen alaan kuuluvien tehtävien ammatillisesta johtamisesta ja kehittämisestä hyvinvointialueella sekä yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa. Johtava lääkäri toimii lääketieteen asiantuntijana hyvinvointialueella ja vastaan terveyden- ja sairaanhoidon palveluiden yhdenmukaisuudesta ja lainmukaisesta toteuttamisesta hyvinvointialueella.

Hoitotyön johtaja on hyvinvointialueen johtava hoitotyön viranhaltija. Hän vastaa hoitotyöhön kuuluvien tehtävien ammatillisesta johtamisesta ja kehittämisestä hyvinvointialueella. Hoitotyön johtaja toimii hoitotyön asiantuntijana ja vastaa palvelujen

yhdenmukaisuudesta, laadukkuudesta ja lainmukaisesta toteuttamisesta hyvinvointialueella.

Sosiaalityön johtaja on hyvinvointialueen johtava sosiaalityön viranhaltija. Hän vastaa sosiaalihuoltoon (SHL 1301/ 2014) kuuluvien tehtävien ammatillisesta johtamisesta ja kehittämisestä hyvinvointialueella. Sosiaalityön johtaja toimii sosiaalihuollon asiantuntijana alueella ja hänellä on vastuu palvelujen yhdenmukaisuudesta, laadukkuudesta ja lainmukaisesta toteuttamisesta hyvinvointialueella.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	319	319	319
Toimintakulut	-6 504	-6 608	-6 747
Toimintakate	-6 185	- 6 289	-6 428

9.4.2 Perhe ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluihin sisältyvät lasten, nuorten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, työikäisten palvelut ja mielenterveys-, päihde- ja asumispalvelut. Lakisääteisiä palvelutehtäviä näillä yksiköillä on runsaasti.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Neuvolapalveluihin sisältyvät äitiysneuvola, lastenneuvola ja ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola. Neuvolapalvelut järjestetään hyvinvointialueella lähipalveluna.

Opiskeluhuollon palvelut siirtyvät kokonaisuudessaan hyvinvointialueen järjestettäväksi, mikä edellyttää uudenlaista yhdyspintayhteistyötä mm. sivistystoimen toimijoiden kanssa. Opiskeluhuollon palvelut tulee järjestää oppilaitosten yhteydessä kaikille oppilaille ja opiskelijoille. Haasteena opiskeluhuollossa on työvoiman saatavuus erityisesti psykologien osalta.

Varhaisen tuen palveluissa tuen tarve on suuri erityisesti mielenterveyteen liittyvien palvelujen saatavuudessa ja tavoitettavuudessa. Perheoikeudellisen yksikön ja kasvatus- ja perheneuvolatyön resursointi huomioiden mm. eroperheiden määrän alueella on tärkeää ennaltaehkäisyä. Perheet tarvitsevat niin ohjausta ja neuvontaa kuin

myös konkreettista tukea mm. kotipalvelun ja perhetyön muodossa, jotta he eivät joutuisi raskaampien palvelujen piiriin.

Lastensuojelun asiakkaiden moniongelmaisuus ja palvelutarve kasvavat. Tämä yhdessä ostopalveluiden hinnannousujen kanssa lisäävät kustannuksia tulevina vuosina. Uudenmaan maakunnan sijaishuollon uusi kilpailutuskausi on alkamassa ja alustavien arvioiden mukaan hinnankorotukset laitoshoidon osalta ovat merkittäviä.

Erityispalvelut eli Porvoon turvakoti, Nuorisokoti Alva-talo sekä sosiaali- ja kriisipäivystys. Erityispalvelut ovat toimineet ylikunnallisina jo ennen hyvinvointialueelle siirtymistä.

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää palveluita, jotka edistävät vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä, sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia esteitä. Soteuudistuksen myötä Etevan ja Kärkullan Itä-Uudellamaalla sijaitsevat yksiköt siirtyvät hyvinvointialueelle ja muodostavat yhdessä alueen kuntien vammaispalveluiden kanssa tulosityksikön. Hyvinvointialueen vammaispalveluiden tulosityksikkö jakautuu asumispalveluihin, toiminnallisiin palveluihin ja monialaisiin asiantuntijapalveluihin. Vammaispalveluihin luodaan yhteisiä toimintamalleja ja toimivaa sisäistä organisaatiota. Vammaispalvelulaki uudistuu 1.1.2023 ja yhdistää aiemman vammaispalvelulain ja kehitysvammalain palveluiden osalta. Samalla vammaispalveluiden sisältöjä ja toteuttamistapoja uudistetaan. Tämän myötä vammaisille henkilöille järjestettävien palveluiden saajamäärät, yksikkökustannukset ja kokonaiskustannukset muuttuvat. Kolmen vuoden siirtymäajasta huolimatta lakiuudistuksen edellyttämä asiakassuunnitelmien ja - päätösten päivitystyö vaatii myös lisäresursseja.

Työikäisten palveluissa keskitytään lakisääteisten palveluiden turvaamiseen sekä yhtenäisten käytäntöjen ja tasapuolisten palvelujen luomiseen alueen asiakkaille. Johtamista keskitetään ja varmistetaan riittävä asiantuntemus myös erityispalveluihin. Aikuissosiaalityön osalta turvataan riittävät lähipalvelut kaikille asiakkaille. Taloussosiaalityötä ohjaavat mm. alueellinen ohjeistus toimeentulotukeen sekä sosiaalisen luototuksen käyttöönotto koko alueen kattavana palveluna. Monialaiset sosiaalipalvelut uutena tulosityksikkönä huolehtii kuntouttavien palvelujen kokonaisuuden ja lakisääteisen yhdyspintatyön toimeenpanosta esimerkkeinä kotoutumisen alkuvaiheen sosiaalipalvelut ja monialainen yhteispalvelu.

Mielenterveys-, päihde- ja asumispalveluissa keskitytään yhteisten toimintamallien ja hoitolinjausten sekä lainsäädännön kautta tulevien uusien palveluvelvoitteiden sisäänajoon. Hyvien ja toimivien paikallisten käytäntöjen huomioiminen palvelutuotannossa jatkuu. Ehkäisevän työn kehittäminen kaikissa ikäryhmissä, 4 tuulen mallin alueellinen mallinnus ja päiväkeskustoiminta ovat esimerkkejä uusista toiminnoista. Monialaisen nuorisoaseman avulla on tarkoitus vähentää kustannuspainetta mm lastensuojelun sijaishuollossa. Asumispalveluissa haetaan

tehokkuutta asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin ja asiakassegmentointiin yhdistämällä alueelliset resurssit ja osaaminen omalle kustannuspaikalleen.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	8 058	8 200	8 300
Toimintakulut	-106 065	-106 846	-107 902
Toimintakate	-98 007	-98 646	-99 602

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	7 029	7 100	7 260
Toimintakulut	-190 653	-193 653	-196 924
Toimintakate	-183 625	-186 553	-189 664

9.4.3.1 Erikoissairaanhoito

HUS-yhtymä

Uudenmaan erillisratkaisun mukaisesti HUS-kuntayhtymä jatkaa toimintaansa erikoissairaanhoidon organisaationa, HUS-yhtymänä, jonka Helsinki ja Uudenmaan hyvinvointialueet omistavat. HUS-yhtymä perustettiin Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella (perussopimus), joka hyväksyttiin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin valtuustoissa huhtikuussa 2022. Perussopimuksen mukaan HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta johtaa yhtymähallitus. Lisäksi perussopimuksessa on määritelty mm. ohjaus- ja rahoitusmalli. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta laissa säädetyt ja HUS-järjestämissopimuksessa sovitut erikoissairaanhoitoon liittyvät palvelut tuotetaan HUS-yhtymän toimesta.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021 (13 §) määritelmän mukaisesti HUS-järjestämissopimus on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän (osapuolet) keskinäinen sopimus, jossa ne sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa osapuolten työnjaon, yhteistyön ja toiminnan yhteensovittamisen toteutuminen siltä osin kuin se on tarpeellista osapuolten lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

HUS erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta työstetään parhaillaan ja se on tarkoitus hyväksyä maaliskuussa 2023. Uudenmaan terveydenhuollon palvelujen järjestämisen työnjaon, yhteistyön ja yhteensovittamisen ohjaukselta varten osapuolet luovat yhteisiä rakenteita ja järjestelmällisen tavan toimia. Järjestämissopimuksen mukaisesti osapuolet sitoutuvat kehittämään ohjaus- ja yhteistyömallia vaiheittain. Koska kyseessä on uusi yhteistyön toimintatapa, rakenteita ja toimintatapaa kehitetään tarvittaessa saatujen kokemusten perusteella. Varsinaiset päätökset tehdään kunkin sopijaosapuolen omien päätöksentekoprosessien ja -valtuuksien mukaisesti.

Yhteistoiminnan ja omavalvonnan tavoitteena on varmistaa laadukkaat palvelut ja hyvinvointialueen potilaiden ja asiakkaiden oikeuksien, toiminnan laillisuuden, sopimusten, palvelustrategian sekä palvelulupauksen toteutuminen. Lisäksi omavalvonnalla ohjataan ja valvotaan palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen, sekä palveluintegraation toteutumista, sekä eri osapuolten osallisuuden toteutumista.

Kustannuskehityksen hallinta ja integraation parantaminen peruspalvelujen ja erikoissairaanhoidon välillä edellyttää HUS:ilta ja sen omistavilta Uudenmaan hyvinvointialueilta ja Helsingiltä hyvää yhteistä tavoitteenasettelua, vaikuttavaa ohjausta sekä järjestämissopimuksen huolellista laadintaa. Jatkossa HUS-yhtymä osallistuu myös palveluihin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvään koulutus-, tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoimintaan.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelut toteutetaan pääosin HUS-yhtymän tuottamina. Valtio ei osoita HUS-yhtymälle suoraa kehysrahoitusta, vaan HUS-yhtymän jäsenet vastaavat yhtymän tehtävien rahoituksesta HUS-yhtymän perussopimuksessa, hallintosäännössä ja talousarviossa sovitulla tavalla. HUS-yhtymän talousarvio perustuu yhdessä jäsenten kanssa valmisteltuun raamiin. Kunkin jäsenen maksuosuudet tasataan tilikauden lopussa toteutuneen käytön mukaisesti.

Erikoissairaanhoidon menojen kasvua pyritään hillitsemään kehittämällä ja tehostamalla hoitoketjuja erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä. Yhteistyötä on monen eri hankkeen kautta, tavoitteena on sujuvat, asiakaslähtöiset hoitoprosessit sekä alueellisesti yhteneväiset toimintatavat.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-132 000	-133 000	-134 000
Toimintakate	-132 000	-133 000	-134 000

9.4.4 Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palvelujen järjestämisen lähtökohtana on tukea kotona asumista ja omatoimista suoriutumista. Tavoitteena on tukea asiakkaita yksilölliseen, aktiiviseen ja turvalliseen arkeen. Ikääntyneiden palveluihin kuuluvat kotona asumista tulevat palvelut, kotihoitopalvelut ja asumispalvelut.

Kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden avulla tukea asukkaiden omatoimisuutta. Kotihoitopalvelujen lähtökohtana on asiakkaan kotina-asumisen tukeminen oikea-aikaisilla ja tarpeenmukaisilla palveluilla. Asumispalveluiden tavoitteena on tarjota asukkaalle näköistä yksilöllistä hoitoa ja hoivaa.

Valmistaudumme vanhuspalvelulain mukaiseen hoitajamitoitusvaatimukseen lisäämällä henkilöstön määrää lain vaatimusten mukaiseksi. Haasteena palveluiden saatavuuden turvaamiseksi on pula osaavasta työvoimasta. Yhteistyössä eri hoitoalan oppilaitosten kanssa suunnitellaan erilaisia keinoja henkilöstön saatavuuden parantamiseksi.

	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	15 031	15 342	16 043
Toimintakulut	-81 112	-82 474	-84 162
Toimintakate	-66 081	-67 132	-68 119

10 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu kuntien kaikki virat ja toimet myös avoimet sekä määräaikaiset työntekijät, jotka eivät ole kenenkään sijaisia.

	Virat, toimet ja määräaikaiset
Hallinto- ja strategiapalvelut	141,5
Ruoka- ja siivouspalvelut	85,0
Konserni ja strategiapalvelut yhteensä	226,5
Sosiaali- ja terveystoimen johto	6,0
Perhe ja sosiaalipalvelut	670,0
Yhteiset terveystoimet	501,9
Ikäntyneiden palvelut	801,15
Sosiaali- ja terveystoimet yhteensä	1 979,05
Pelastustoimi yhteensä	199,0
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	2404,55

11 Laskelmat ja liitteet